

Motion till riksdagen 2009/10:C369

av **Christina Axelsson och Björn von Sydow (s)**

Konsumentinflytande inom livsmedelssektorn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av stöd till konsumentrörelsen.

Motivering

Finanskrisen och dess följder har mycket bryskt påvisat sambandet mellan tillväxt och den privata konsumtionen. Den ekonomiska utvecklingen bygger till stor del på att vi alla konsumerar, mera. Vårt konsumtionsmönster bidrar till att ge sysselsättning, att fylla våra behov samt bidrar till att finansiera vår välfärd. Bruttonationalprodukt och tillväxtökningar är beroende av att vi konsumenter känner tillförsikt inför framtiden och tror att morgondagen blir bättre än gårdagen – så att vi vill investera och köpa mer – konsumera.

Samtidigt, i klimatkrisens spår frågar sig fler och fler, vad konsumerar vi? Vad innehåller produkten? Hur är den tillverkad? Under vilka förhållanden har den tillverkats, av fria arbetare med rätt att bilda fackföreningar? Är produkten säker till det den ska användas för? Vad gör vi när varan är förbrukad? Kan den återvinnas? Frågorna är många och det är svårt att få korrekta och tillförlitliga svar i vår globala tillvaro. Vi konsumenter vill tillförsäkra oss att vår konsumtion är hållbar ekologiskt, ekonomiskt och socialt. Inte minst gäller detta synsätt inom livsmedelsproduktionen. Flera skandaler har uppmärksamats på senare år.

De livsmedelsprodukter vi köper i våra butiker innehåller många gånger ingredienser som är tillverkade långt från det ursprungsland som i bästa fall anges på varans förpackning. Världen har i det avseendet krympt. Ur ett globalt perspektiv pekas ofta på att ju mer varor som konsumeras, desto fler jobb skapas i de tillverkande länderna, desto bättre får de som arbetar och bor där och de kan i sin tur efterfråga fler produkter, som ska tillverkas så att andra

Fel! Okänt namn på

får det bättre och kan handla. Ja, så snurrar jorden på i en allt snabbare takt. Samtidigt som vi alla konsumenter i alla länder behöver veta mer om vad vi köper så att vi tillsammans kan agera mot det vi tycker är fel och använda vår konsumentmakt för att påverka.

Ett uthålligt samhälle bygger på att produkter och produktionssätt är uthålliga och att vi inte tär på jordens ändliga resurser. För att vi konsumenter verkligen ska kunna lita på att det vi köper är av god kvalitet och är tillverkat både etiskt och ekologiskt riktigt måste vi kunna skaffa oss opartisk information som vi kan lita på. Vi erbjuds också livsmedel i både förskolor, skolor, äldreboenden, sjukhus m.m. där kommunerna visserligen genom upphandling styr, men där vi konsumenter har små möjligheter att få information om vad vi erbjuds. Inte minst har debatten om sjukhusmaten i Stockholm visat på bristen av konsumentinflytande. Vi måste kunna ha rätt att bilda opinion för att påverka och kunna påverka. Vi vill inte bara förlita oss på tillverkarnas kommersiella reklam eller fiffigt upplagda kampanjer.

I Sverige har vi Konsument- och Livsmedelsverken som förser oss med information. De bekostas av oss skattebetalare och styrs av regeringen genom regleringsbrev. Deras uppdrag är skilt från den påverkan som konsumentmakt kan innebära. Konsumentfrågorna är globala och mycket av det som påverkar konsumentlagstiftningen i vårt land beslutas inom ramen för vårt EU-medlemskap. Den frivilliga konsumentrörelsen behöver självklart kunna agera även i EU-sammanhang.

Mycket av våra dagliga livsmedel produceras inom EU. De förändringar som EU har genomgått har äntligen ändrat inriktning mot att jordbruket ska producera det konsumenterna efterfrågar. Trots den nya inriktningen går nästan hälften av EU:s utgifter till jordbruket, det vill säga till livsmedelsproducenterna. Det behövs en motkraft: även konsumentverksamheten behöver stöttning. En verksamhet som, med dagens inriktning på politiken, på sikt skulle gynna vår gemensamma jordbrukssektor.

Med anledning av det ovan anförda om vikten av en stark konsumentrörelse bör regeringen se över hur man kan stödja aktiviteter för konsumenterna.

Stockholm den 30 september 2009

Christina Axelsson (s)

Björn von Sydow (s)